

2023 – “Heydər Əliyev İli”

Oljas Süleymenov:

Heydər Əliyev mənim müəllimim idi

Cümhuriyyətimizin 100-cü ilini qeyd edəcəyimiz 2023-cü ilin Azərbaycanda da “Heydər Əliyev ili” olaraq qəbul edilməsindən məmnunluq duyuruq. Ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin əziz xatirəsini birlikdə yaşatmağa davam edəcəyik.

Rəcəb Tayyib ƏRDOĞAN
Türkiyə Cümhuriyyətinin
Prezidenti
Cəbrayıl, 20 oktyabr 2022-ci il

Bu sətirləri Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın oktyabrın 20-də Cəbrayıl şəhərində mətbuata birgə bəyanatlarla çıxış etməsindən, daha doğrusu, cənab Ərdoğanın gələn il ölkəmizdə qeyd olunacaq “Heydər Əliyev ili” barədə söylədiyi yüksək qiymətləndirməni eşitdikdən sonra qələmə almaq istədim.

Bu ilin may ayında qəzetimizdə verilmiş “Ümid körpüsü”ndən Şuşa Bəyannaməsindəki adlı yazıda Azərbaycan – Türkiyə dostluq və qardaşlığı barədə bir sıra faktlardan söz açmışdım. O zaman türkşünas alimlərdən biri təşəbbüslə çıxış etmişdi ki, digər türkdilli xalqların siyasətçilərinin də ulu öndərimiz haqqında dəyərli fikirləri var, onlardan da istifadə edin. Demişdim, hər işin öz vaxtı var. Sən demə, həmin vaxt gəlibmiş.

Bu da bir faktdır ki, ulu öndər öz siyasi fəaliyyəti dövründə hamı ilə –bütün xalqlar və dövlətlərlə mehribanlıq şəraitində, dostluq və tərəfdaşlıq zəminində ünsiyyət qurmağın təşəbbüskarı olub. Ancaq etiraf etməliyik ki, onun siyasətində Türkdilli dövlətlərlə əməkdaşlığa daha böyük önəm verilib. Üstəlik, onu da etiraf edək ki, Heydər Əliyevin bu müdrikliliyi daim öz adekvat cavabını alıb. O, bütün türk xalqlarını öz soydaşları kimi sevir, bütün türk dövlətlərinin problemini özünün və Azərbaycanın problemi kimi qəbul edirdi.

Heç kəsin yadından çıxmayıb. Ötən əsrin səksəninci illərində böyük siyasətçi, 22 il öz ölkəsinə rəhbərlik edərək mükəmməl uğurlara imza atmış Dinmühəmməd Kunayevin Qazaxıstan rəhbərliyindən kənarlaşdırılaraq, onun yerinə Gennadi Kolbin adlı başqa millətin nümayəndəsi göndəriləndə SSRİ rəhbərlərindən biri olan Heydər Əliyev açıq şəkildə etiraz etmişdi. Qa-

zax siyasətçiləri və ziyalıları həmin faktı ulu öndərin bütün ildönümlərində dönə-dönə xatırladırlar. Məhz ona görə də müasir dünyanın ən üzde olan siyasətçilərindən biri – Rəcəb Tayyib Ərdoğan demişdir: “Heydər Əliyev təkəcə Azərbaycanda deyil, bütün türk dünyasında tanınan və sevilən liderdir”.

Həm sovet dönəmində, həm də SSRİ-nin çökməsindən sonra ümummilli liderimizlə daim əlaqə saxlamış, mühasirədə olan Naxçıvanın məhrumiyətlərdən xilas edilməsində canı-dildən iştirak etmiş Türkiyənin o zamankı Baş naziri Süleyman Dəmirəl də ulu öndərimizin siyasi uzaqgörənliyini və müdrikliliyini yüksək qiymətləndirmişdir: “Heydər Əliyev təkəcə Azərbaycanın deyil, bütün türk dünyasının yetişdirmiş olduğu ən məşhur dövlət xadimlərindən biridir”.

Ulu öndər sonralar danışdı ki, Mixail Qorbaçov Qazaxıstana başqa millətin nümayəndəsini rəhbər təyin edəndə mən dedim ki, əgər Dinmühəmməd Kunayev vəzifədən kənarlaşdırılırsa, onda, orada baş nazir vəzifəsində çalışan Nursultan Nazarbayevi rəhbərliyə gətirin.

Məhz həmin Nursultan Nazarbayev ulu öndərin vəfatının birinci ildönünü münsibət ilə çıxışında demişdi: “Görkəmli siyasi xadim, çox dərin zəkaya və heyranedicə cazibə qüvvəsinə malik insan – Heydər Əlirza

oğlu Azərbaycan Respublikası üçün, MDB-nin inkişafı üçün, Qazaxıstan və Azərbaycan xalqlarının çoxəsrlik dostluğunun möhkəmlənməsi üçün çox işlər görmüşdür”.

Elə Heydər Əliyevlə eyni vaxtda çalışmış Özbəkistan Prezidenti İslam Kərimov da ulu öndərimiz haqqında söylənilən dəyərli fikirlərin müəlliflərindən idi: “Azərbaycanın müstəqilliyinin təşəkkülündə və möhkəmlənməsində, beynəlxalq aləmdə nüfuzunun yüksəlməsində, ölkələrimiz və xalqlarımız arasında ikitərəfli münasibətlərin inkişafında və genişlənməsində Heydər Əliyevin tarixi rolu misilsizdir”.

Rəsmi materiallarda oxuyuruq ki, Heydər Əliyev 1994-cü il oktyabrın 19-da Türk dövlətləri başçılarının Zirvə görüşündə qəbul edilmiş “İstanbul bəyannaməsi”nin imzalanma mərasimində demişdi: “Biz bir kökdənlik, biz birdilli xalqlarıq. Bizim milli ənənələrimiz çox yaxındır, bir-birinə bənzərdir, oxşardır. Ona görə də, bunlar hamısı xalqlarımızı hələ müstəqil olmadığımız vaxtda bir-birindən ayırmayıb, bir-birinə bağlayıb, bir-birilə daha çox əlaqədə saxlayıb. İndi isə xalqlarımız öz müstəqilliklərini əldə edəndən sonra, müstəqil dövlətlər kimi dünyada tanınandan sonra biz tarixi ənənələr əsasında, həmin fundamental əsaslar üzərində bundan sonra da irəli getməliyik”.

Xatırladaq ki, ulu öndərin Türkiyə Cümhuriyyətinə 5-8 may 1997-ci il tarixli rəsmi səfəri həm əhatəliliyi, keçirilən görüşlərin sıxlığı ilə qarşılıqlı münasibətlərdə qoyulan təməlin necə möhkəm, etibarlı olduğunu bir daha təsdiqlədi. Mayın 5-də Azərbaycan Prezidentinə Türkiyə Respublikasının “Dövlət nişanı”nın təqdim olunması mərasimində çıxış edən ulu öndər demişdi: “Mən bu sözləri demişəm, bu gün bir daha təkrar edirəm: biz bir xalqıq, iki dövlətik. Bir xalq olan bir dövlətin başçısının o biri dövlətin yüksək mükafatını alması böyük şərəfdir”.

Bu sətirləri 1995-ci ildən 2014-cü ilə qədər Qazaxıstanın İtaliyada, Yunanıstanda, Maltada səfiri, Qazaxıstan Respublikasının UNESCO-da daimi nümayəndəsi olmuş görkəmli yazıçı Oljas Süleymenovun fikirləri ilə tamamlamaq istəyirik. Jurnalistin “Ümummilli lider Heydər Əliyev ilə münasibətiniz necə idi?” – sualını cavablandıran ədib demişdi: “Heydər Əliyevlə tez-tez görüşürdüm. Amma hər görüşün bir ömürlük xatirəsi var. O, ki, mənim müəllimim idi. Heydər Əliyev, Dinmühəmməd Kunayev – bu insanlar mənim siyasi və ümumtürk dünyagörüşümü formalaşdırıblar”.

İttifaq MİRZƏBƏYLİ,
“Xalq qəzeti”